

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การจัดการและการใช้พลังงานของ ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ : กรณีศึกษา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ดร.วิสาขา ภูจินดา*

Ph.D. (Chemical Engineering), รองศาสตราจารย์ประจำ
คณะบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สิริสุดา หนูทิมทอง**

วท.ม. (การจัดการสิ่งแวดล้อม), นักศึกษาปริญญาเอก
คณะบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการและการใช้พลังงานของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ในพื้นที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการและการใช้พลังงานของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ การเก็บข้อมูล ใช้แบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ จำนวน 140 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และใช้สถิติการทดสอบที่ การทดสอบเอฟ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการโฮมสเตย์มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการและการใช้พลังงานในระดับมาก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจ และทักษะ การจัดการและการใช้พลังงานคือ ระดับการศึกษา และผู้ประกอบการที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติการจัดการและการใช้พลังงานที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ความรู้ความเข้าใจการจัดการและ

*วท.บ. (เคมีวิศวกรรม), วท.ม. (ปิโตรเคมี), Ph.D. (Chemical Engineering), Department of Chemical Engineering and Technology Imperial College of Science, Technology and Medicine, University of London รองศาสตราจารย์ คณะบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

**วท.บ. (ประมง), วท.ม. (การจัดการสิ่งแวดล้อม), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ นักศึกษาปริญญาเอก คณะบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

การใช้พลังงานของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการและการใช้พลังงานเชิงบวก และทัศนคติการจัดการและการใช้พลังงานของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการและการใช้พลังงานเชิงลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการและการใช้พลังงานคือ ที่ตั้งของโฮมสเตย์ในการจัดการและการใช้พลังงานของธุรกิจการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ควรสร้างค่านิยมและจิตสำนึกในการประหยัดพลังงาน มีการวางแผนและควบคุมการใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด การลดการสูญเสียพลังงาน ตรวจสอบและดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ ใช้พลังงานทดแทนจากธรรมชาติและเลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าประหยัดพลังงาน

คำสำคัญ : โฮมสเตย์ ผู้ประกอบการ การใช้พลังงาน พฤติกรรม

Factors Relating to Behavior on Energy Use and Management of Homestay Entrepreneurs : A Case Study of Amphawa District, Samut Songkhram Province

Dr. Wisakha Phoochinda

Ph.D. (Chemical Engineering), Associate Professor, Graduate School of Environmental Development Administration, National Institute of Development Administration

Sirisuda Noothimthong

M.Sc. (Environmental Management), Doctor Degree Student, Graduate School of Environmental Development Administration, National Institute of Development Administration

Abstract

The objectives of this study were to study the level of knowledge and understanding, attitude and behavior on energy use and management of homestay entrepreneurs at Amphawa District, Samut Songkhram Province, and to investigate factors relating to behavior on energy use and management. Data collection by using questionnaire with one hundred and forty homestay entrepreneurs was carried out. Data analysis was done as frequency, percentage, t-test, F-test, Pearson Correlation, and Multiple Regression at the statistically significant level of 0.05.

The results showed that homestay entrepreneurs had high level of knowledge and understanding, attitude, and behavior on energy use and management. Factor affecting knowledge and understanding, attitude and behavior on energy use and management was an educational level. Homestay entrepreneurs having different ages had different attitude on energy use and management. Knowledge and understanding of homestay positively related to attitude on energy use and management while attitude on energy use and management negatively related to behavior

on energy use and management at the significant level of 0.05. Guidelines for energy use and conservation for homestays involved encouraging wisdom and awareness of homestays for efficiency energy use, planning and monitoring of efficiency electricity appliances. In addition, it should be supporting renewable energy.

Keywords: Homestay, Entrepreneur, Energy consumption, Behavior

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นธุรกิจที่สามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศ โดยใน พ.ศ. 2560 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 35,381,210 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561) มีรายได้จากการท่องเที่ยว 2,754 ล้านบาท (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อธุรกิจสาขาอื่น ๆ เช่น ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น ก่อให้เกิดการจ้างงาน การกระจายรายได้และการมีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ ประเทศไทยมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง เนื่องจากมีแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สวยงาม ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมจึงเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

สมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่เล็กที่สุดในประเทศไทยแต่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรที่สำคัญ เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ เช่น ดอนหอยหลอด อุทยาน ร.2 วัดสำคัญต่าง ๆ และตลาดน้ำ เป็นต้น ทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเป็นจำนวนมาก ช่วยสร้างรายได้เข้าจังหวัดอย่างต่อเนื่อง ใน พ.ศ. 2559 มีรายได้จากการท่องเที่ยว 1,910 ล้านบาทต่อปี (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559) ชุมชนมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง เนื่องจากมีทรัพยากรท่องเที่ยวหลายรูปแบบ และที่รู้จักกันดีคือ ตลาดน้ำอัมพวา มีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ชมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ล่องเรือไหว้พระและชมหิ่งห้อยยามค่ำคืน เป็นต้น จึงเป็นกระแสให้ท้องถิ่นพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริมการท่องเที่ยว

เชิงนิเวศ ช่วยผลักดันธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์ให้เพิ่มมากขึ้น

การเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวส่งผลให้ที่พักแบบโฮมสเตย์มีจำนวนมากขึ้น กิจกรรมการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา ส่งผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบต่อสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันธุรกิจโฮมสเตย์มีการแข่งขันสูง จึงมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้พลังงานในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิด และพฤติกรรมการจัดการและการใช้พลังงานของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน และช่วยลดการใช้พลังงาน ซึ่งนำไปสู่การลดปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วย พร้อมทั้งได้แนวทางการจัดการและการใช้พลังงานในภาคการท่องเที่ยวโฮมสเตย์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิด และพฤติกรรม การจัดการและการใช้พลังงานของผู้ประกอบการโฮมสเตย์ในพื้นที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการและการใช้พลังงานของผู้ประกอบการโฮมสเตย์

สมมติฐานการวิจัย

H₁ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา และที่ตั้งโฮมสเตย์ที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการและการใช้พลังงานแตกต่าง

H₂ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา และที่ตั้งโฮมสเตย์ที่แตกต่างกัน มีทัศนคติการจัดการและ

การใช้พลังงานแตกต่างกัน

H₃ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา และที่ตั้งโฮมสเตย์ที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการและการใช้พลังงานแตกต่างกัน

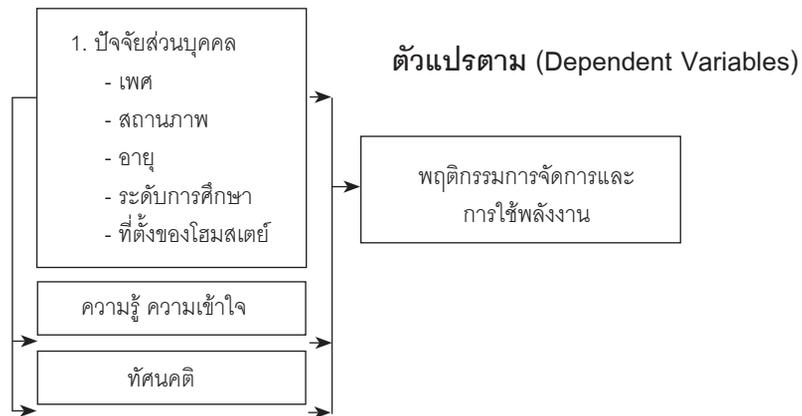
H₄ ความรู้ ความเข้าใจการจัดการและการใช้พลังงานของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการและการใช้พลังงาน

H₅ ความรู้ ความเข้าใจการจัดการและการใช้พลังงานของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจัดการและการใช้พลังงาน

H₆ ทัศนคติการจัดการและการใช้พลังงานของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจัดการและการใช้พลังงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้แนวทางการจัดการพลังงานและการใช้พลังงานของธุรกิจการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์
2. ได้แนวทางในการจัดการและการใช้พลังงานสำหรับธุรกิจการท่องเที่ยว

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ในพื้นที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 211 แห่ง (สำนักงานส่งเสริมการปกครอง

ส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม, 2558)

1.2 กลุ่มตัวอย่างคำนวณจากจำนวนโฮมสเตย์ทั้งหมด 211 แห่ง ใช้สูตรของ Yamane (Yamane Taro, 1973; อ้างอิงใน ศิริพงษ์ พงุทธิพันธ์, 2553) ที่ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5

$$n = N / 1 + Ne^2$$

เมื่อ N = จำนวนโฮมสเตย์ n = ขนาดตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5

$$n = 211 / [1 + 211 \times (0.05)^2]$$

$$= 137 \text{ คน}$$

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 140 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบจากทะเบียนรายชื่อโฮมสเตย์ไว้แล้ว

3. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อประเมินความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิด และพฤติกรรมการใช้พลังงาน และแนวทางการอนุรักษ์พลังงาน การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ มีค่าความเที่ยง (Reliability) สัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.96

4. สถิติในการวิจัย ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test, F-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) ในการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ในการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิด และพฤติกรรมการจัดการและการใช้พลังงาน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการโฮมสเตย์จำนวน 140 รายพบว่า เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53.6) โดยเกินกว่ากึ่งหนึ่งมีสถานะเป็นเจ้าของโฮมสเตย์ (ร้อยละ 55.0) รองลงมาเป็นผู้จ้าง/พนักงาน (ร้อยละ 28.6) มีอายุ 31-40 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 23.6) รองลงมา มีอายุ 51-60 ปี (ร้อยละ 21.4) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 31.4)

รองลงมาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 17.1) และที่ตั้งโฮมสเตย์อยู่ติดริมน้ำมากที่สุด (ร้อยละ 45.7) รองลงมาอยู่ติดถนน (ร้อยละ 22.9)

2. การใช้พลังงานภายในโฮมสเตย์

โฮมสเตย์มีการใช้ไฟฟ้าเฉลี่ยเดือนละประมาณ 3,000-4,000 บาท (ร้อยละ 7.9) รองลงมาเฉลี่ยเดือนละประมาณ 1,000-2,000 บาท (ร้อยละ 6.4) เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ใช้เกินกึ่งหนึ่งเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าประหยัดไฟเบอร์ 5 ทุกประเภท (ร้อยละ 58.6) รองลงมาเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าประหยัดไฟเบอร์ 5 บางประเภท (ร้อยละ 25.7) เหตุผลที่เลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าประหยัดไฟเบอร์ 5 เพราะช่วยประหยัดค่าไฟฟ้า และปัจจุบันหาซื้อสินค้าได้ง่าย

3. ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิด และพฤติกรรมจัดการและการใช้พลังงาน

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการและการใช้พลังงานของกลุ่มตัวอย่างพบว่า หัวข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจมากที่สุดคือการบำรุงรักษาอุปกรณ์สำนักงานและเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้านพักจะมีส่วนช่วยประหยัดพลังงานมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 0.96 รองลงมาคือ การปลูกต้นไม้เพื่อบังแสงแดดให้บริเวณที่พักเป็นการประหยัดพลังงาน มีค่าเฉลี่ย 0.93 และมีความรู้ที่น้อยที่สุดคือ หลอดคอมแพคฟลูออเรสเซนต์ (หลอดตะเกียบ) สิ้นเปลืองค่าไฟฟ้าน้อยกว่าหลอดไส้ที่ให้แสงสว่างเท่ากันมีค่าเฉลี่ย 0.34 (ดังแสดงในตารางที่ 1) ซึ่งในตารางแสดงเฉพาะคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด รองลงมา และน้อยที่สุด

ตารางที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจ การจัดการและการใช้พลังงาน

ตัวอย่างคำถามความรู้ ความเข้าใจ	ค่าเฉลี่ย
1. การปลูกต้นไม้เพื่อบังแสงแดดให้บริเวณที่พักเป็นการประหยัดพลังงานได้	0.93 (มาก)
2. การบำรุงรักษาอุปกรณ์สำนักงานและเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้านพัก จะมีส่วนช่วยประหยัดพลังงานมากขึ้น	0.96 (มาก)
3. หลอดคอมแพคฟลูออเรสเซนต์ (หลอดตะเกียบ) สิ้นเปลืองค่าไฟฟ้าน้อยกว่า หลอดไส้ที่ให้แสงสว่างเท่ากัน	0.34 (ปานกลาง)
ค่าเฉลี่ย	0.74 (มาก)

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ย 0.0-0.33 = น้อย, 0.34-0.67 = ปานกลาง, 0.68-1.00 = มาก

ทัศนคติการจัดการและการใช้พลังงานในโฮมสเตย์พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่า การประหยัดพลังงานควรเริ่มตั้งแต่เด็กและควรอบรมเพื่อปลูกฝังเยาวชนและบุตรหลานให้รู้จักการประหยัดพลังงานเป็นจำนวนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 1.97 รองลงมาคือ การช่วยกันประหยัดพลังงานเป็นส่วนหนึ่งของการ

ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ย 1.96 และเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ การประหยัดไฟฟ้าเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่โฮมสเตย์เท่านั้น (คำถามเชิงลบ) มีค่าเฉลี่ย 1.00 (ดังแสดงในตารางที่ 2) ซึ่งในตารางแสดงเฉพาะคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติมากที่สุด รองลงมา และน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 ทัศนคติการจัดการและการใช้พลังงาน

ตัวอย่างคำถามทัศนคติ	ค่าเฉลี่ย
1. การประหยัดไฟฟ้าเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่โฮมสเตย์เท่านั้น*	1.00 (ปานกลาง)
2. การประหยัดพลังงานควรเริ่มตั้งแต่เด็กและควรอบรมเพื่อปลูกฝังเยาวชน และบุตรหลานให้รู้จักการประหยัดพลังงาน	1.97 (มาก)
3. การช่วยกันประหยัดพลังงานเป็นส่วนหนึ่งของการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ	1.96 (มาก)
ค่าเฉลี่ย	1.64 (มาก)

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ย 0.0-0.66 = น้อย, 0.67-1.33 = ปานกลาง, 1.34 -2.00 = มาก * คำถามเชิงลบ

พฤติกรรมในการจัดการและการใช้พลังงานของกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติมากที่สุดคือ ปิดประตูห้อง หน้าต่าง หรือช่องระบายอากาศต่าง ๆ ให้สนิทเมื่อเปิดใช้เครื่องปรับอากาศ มีค่าเฉลี่ย 0.96 รองลงมาคือ ดึงปลั๊กไฟเครื่องใช้ไฟฟ้าออกทุกครั้งหลังการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย 0.95 และเห็นด้วยน้อย

ที่สุดคือ เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานในธุรกิจการท่องเที่ยวเมื่อมีโอกาส มีค่าเฉลี่ย 0.57 (ดังแสดงในตารางที่ 3) ซึ่งในตารางแสดงเฉพาะคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมมากที่สุด รองลงมา และน้อยที่สุด

ตารางที่ 3 ระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการและ การใช้พลังงาน

ตัวอย่างคำถามพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย
1. ท่านมักเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานในธุรกิจการท่องเที่ยวเมื่อมีโอกาส	0.57 (ปานกลาง)
2. ท่านดึงปลั๊กไฟเครื่องใช้ไฟฟ้าออกทุกครั้งหลังการใช้งาน	0.95 (มาก)
3. ท่านปิดประตูห้อง หน้าต่าง หรือช่องระบายอากาศต่าง ๆ ให้สนิทเมื่อเปิดใช้เครื่องปรับอากาศ	0.96 (มาก)
ค่าเฉลี่ย	0.83 (มาก)

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ย 0.0-0.33 = น้อย, 0.34-0.67 = ปานกลาง, 0.68-1.00 = มาก

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ และที่ตั้งโฮมสเตย์ที่แตกต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการและ การใช้พลังงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในขณะที่เดียวกันผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความรู้

ความเข้าใจในการจัดการและ การใช้พลังงานแตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการที่จบระดับประถมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการและ การใช้พลังงานแตกต่างกับผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปวช./ปวส./อนุปริญญา และระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อความรู้ ความเข้าใจในการจัดการและ การใช้พลังงาน

ระดับการศึกษา (I)	ระดับการศึกษา (J)	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (I-J)	p-value
ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	-1.647	0.001
	ปวช./ปวส./อนุปริญญา	-1.048	0.018
	ปริญญาตรี	-1.050	0.005

4.2 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ ได้แก่ เพศ สถานภาพ และที่ตั้งโฮมสเตย์ที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการจัดการและ การใช้พลังงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในขณะที่เดียวกันผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษา และอายุที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการจัดการและ การใช้พลังงานแตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการที่จบมัธยมปลายมีทัศนคติในการ

จัดการและ การใช้พลังงานแตกต่างกับผู้ที่จบการศึกษาระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญา (ดังแสดงในตารางที่ 5) และคนที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปีมีทัศนคติในการจัดการและ การใช้พลังงานแตกต่างกับคนที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี และ 50-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 5 ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อทัศนคติในการจัดการและการใช้พลังงาน

ระดับการศึกษา (I)	ระดับการศึกษา (J)	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (I-J)	p-value
มัธยมศึกษาตอนปลาย	ปวช./ปวส./อนุปริญญา	1.117	0.048*

หมายเหตุ *มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 6 อายุแตกต่างกันมีผลต่อทัศนคติในการจัดการและการใช้พลังงาน

อายุ (I)	อายุ (J)	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (I-J)	p-value
อายุ 41-50	อายุ 21-30	1.262	0.026*
	อายุ 51-60	1.057	0.023*

หมายเหตุ *มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ และที่ตั้งโฮมสเตย์ที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการและการใช้พลังงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในขณะที่เดียวกันผู้ประกอบการ

ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการและการใช้พลังงานแตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการที่จบสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมการจัดการและการใช้พลังงานแตกต่างกับผู้ที่จบมัธยมต้น ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อพลังงานพฤติกรรมการจัดการและการใช้พลังงาน

ระดับการศึกษา (I)	ระดับการศึกษา (J)	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (I-J)	p-value
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	มัธยมศึกษาตอนต้น	-2.25	0.025*

หมายเหตุ *มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

4.4 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความรู้ ความเข้าใจการจัดการและการใช้พลังงานของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการและการใช้พลังงานเชิงบวก ($r = 0.323$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 8

4.5 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความรู้ ความเข้าใจการจัดการและการใช้พลังงานของผู้ประกอบการไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการและการใช้พลังงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 8

4.6 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าทัศนคติ การจัดการและการใช้พลังงานของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจัดการและการใช้

พลังงานเชิงลบ ($r = -0.199$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ของความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ และพฤติกรรมจัดการและการใช้พลังงาน

ปัจจัยการจัดการ และการใช้พลังงาน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (p -value)	
	ทัศนคติ	พฤติกรรม
r	0.323	0.023
ความรู้ ความเข้าใจ	0.000*	0.795
r		-0.199
ทัศนคติ		0.024*

หมายเหตุ *มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติการจัดการและการใช้พลังงาน

ตัวแปร	B	Beta	t-value	sig
ค่าคงที่ (Constant)	4.826		3.043	0.003
ความรู้ ความเข้าใจ	0.125	0.107	1.152	0.251
ทัศนคติ	-0.222	-0.223	-2.4	0.018

จากตารางที่ 9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติ การจัดการและการใช้พลังงาน สามารถนำค่าสัมประสิทธิ์มาเขียนเป็นสมการทำนายแนวโน้มพฤติกรรมจัดการและการใช้พลังงาน ดังนี้

$$y \text{ (พฤติกรรม)} = 4.826 + 0.125(\text{ความรู้ ความเข้าใจ}) - 0.222(\text{ทัศนคติ})$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้พลังงาน เช่น การบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้านพัก และการปลูกต้นไม้เพื่อบังแสงแดด จะมีส่วนช่วยประหยัดพลังงานมากขึ้น

และผู้ประกอบการยังไม่มี ความเข้าใจว่า การใช้หลอดคอมแพคฟลูออเรสเซนต์ (หลอดตะเกียบ) จะทำให้สิ้นเปลืองค่าไฟฟ้าน้อยกว่าหลอดไส้ที่ให้แสงสว่างเท่ากัน ด้านทัศนคติของผู้ประกอบการเห็นด้วยกับการประหยัดพลังงานควรเริ่มตั้งแต่เด็กและควรอบรมเพื่อปลูกฝังเยาวชนและบุตรหลานให้รู้จักการประหยัดพลังงาน และไม่เห็นด้วยกับการประหยัดไฟฟ้าเป็นหน้าที่ของโฮมสเตย์เท่านั้น และพฤติกรรมจัดการและการใช้พลังงาน โดยที่ผู้ประกอบการจะปิดประตูห้อง หน้าต่าง หรือช่องระบายอากาศต่าง ๆ ให้สนิทเมื่อเปิดใช้เครื่องปรับอากาศ และดึงปลั๊กไฟเครื่องใช้ไฟฟ้าออกทุกครั้งหลังการใช้งาน

ผลจากการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจการจัดการและการใช้พลังงานมีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการและการใช้พลังงานเชิงบวก และทัศนคติการจัดการและการใช้พลังงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการและการใช้พลังงานเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งหมายถึงผู้ประกอบการที่มีความรู้ ความเข้าใจการจัดการและการใช้พลังงานเพิ่ม มีทัศนคติการจัดการและการใช้พลังงานเพิ่ม และผู้ประกอบการที่มีทัศนคติการจัดการและการใช้พลังงานลด มีพฤติกรรมการจัดการและการใช้พลังงานเพิ่ม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Rogers (1983) และ ทฤษฎี KAP (Knowledge, Attitude, Practice) ที่ได้กล่าวว่า พฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้นั้นจะต้องประกอบด้วยความรู้ ความเข้าใจ การมีทัศนคติ และจิตสำนึกต่อเรื่องนั้น ๆ และสอดคล้องกับลินีนาซ ม่วงกล้า (2544) ที่กล่าวว่า ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียน

ในด้านของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ และที่ตั้งโฮมสเตย์ที่แตกต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการและการใช้พลังงานไม่แตกต่างซึ่งไม่สอดคล้องกับจุลพงษ์ อุดมพรพิบูล และโสภิตสุดา ทองโสภิต (2558) ที่กล่าวว่า ปัจจัยทั่วไป เช่น เพศ สมาชิกภายในครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง แหล่งที่พักอาศัยของนักเรียน เป็นต้น และการเดินทางมาโรงเรียนมีผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านพลังงานในส่วนของความรู้ ความเข้าใจ การจัดการและการใช้พลังงานของผู้ประกอบการนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการและการใช้พลังงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับหทัยรัตน์ เศรษฐสุนิช และภริดา ชัยรัตน์ (2558) ที่กล่าวว่า

ความรู้ในการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรสำนักบริหารการสาธารณสุข สำหรับระดับการศึกษาที่แตกต่างกันนั้น มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจในการจัดการและการใช้พลังงานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับหทัยรัตน์ เศรษฐสุนิช และภริดา ชัยรัตน์ (2558) ที่กล่าวว่า ระดับการศึกษาของของบุคลากรสำนักบริหารการสาธารณสุขต่างกันมีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าที่แตกต่างกัน

จากผลการศึกษานี้สามารถเสนอแนวทางการจัดการพลังงานและการใช้พลังงานของธุรกิจการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ได้ดังนี้ 1) ควรสร้างค่านิยมและจิตสำนึกในการประหยัดพลังงาน 2) มีการวางแผนและควบคุมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ลดการสูญเสียพลังงาน 3) ตรวจสอบและดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ 4) ใช้พลังงานทดแทนจากธรรมชาติ เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม เป็นต้น 5) เลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าประหยัดพลังงานมีฉลากเบอร์ 5 6) ผู้ประกอบการโฮมสเตย์สร้างแรงจูงใจ และขอความร่วมมือนักท่องเที่ยวในการประหยัดพลังงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพลังงานจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นต้น ควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบการโฮมสเตย์มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการและการใช้พลังงานมากขึ้น เช่น การให้หลอดคอมแพคฟลูออเรสเซนต์ (หลอดตะเกียบ) นั้นประหยัดกว่าการใช้หลอดไส้ เป็นต้น และส่งเสริมให้

ผู้ประกอบการมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคนคิด และ พฤติกรรมการจัดการและการใช้พลังงานที่ถูกต้อง เพื่อเป็นการช่วยอนุรักษ์และประหยัดพลังงานใน ภาคธุรกิจโฮมสเตย์ โดยการประชาสัมพันธ์เพื่อ รณรงค์ให้ประหยัดพลังงาน ผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงเศรษฐศาสตร์ สังคม และสิ่งแวดล้อมจากการที่ผู้ประกอบการ

โฮมสเตย์มีการจัดการและใช้พลังงานอย่างมี ประสิทธิภาพ

2. ควรทำการประเมินผลตอบแทนทาง สังคมจากการลงทุนทำธุรกิจโฮมสเตย์

3. ควรศึกษาแนวทางการสร้างแรงจูงใจ ให้ผู้ประกอบการโฮมสเตย์มีการจัดการและการใช้ พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

Reference

- Economy, Tourism and Sports Division, Ministry of Tourism and Sports. (2017). *Summary of Situation Thailand Tourism Important 4th Quarter of 2016*. Tourism Economic Review. Retrieved January 15, 2018. from http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=8265 (in Thai)
- Muangklam, S. (2001). *Electrical Energy Saving Behavior of the Primary School Students under The Department of Formal Education, Nonthaburi Province*. Bangkok: National Institute of Development Administration. (in Thai)
- National Statistical Office. (2016). *Summary of Situation to Domestic Traveler, Samut Songkhram Province: 2009-2016*. Retrieved July 8, 2016. from http://samutsongkhram.old.nso.go.th/nso/project/search_option/search_result.jsp (in Thai)
- Office To Promote the Local Administration in Samut Songkhram Province. (2015). *Home Stay and Resort 2015*. Retrieved January 15, 2018. from <http://www.dla.go.th/servlet/TemplateServlet?province=skm> (in Thai)
- Office of the Permanent Secretary, Ministry of Tourism and Sports. (2018). *Tourism Economic Review*. Retrieved July 8, 2016. from http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=8265 (in Thai)
- Phoochinda, W. (2012). *The Management of Energy Production for Consumption at Community and Household Level*. Research Report. National Institute of Development Administration. (in Thai)

- Prittipan, S. (2010). *Research Methodology for Business*. Bangkok: Hasun Printing. (in Thai)
- Rogers, E. M. (1983). *Diffusion of Innovations*. (3rd ed). New York: Free Press.
- Settavanit, H., and Chairatana, P. (2015). *Official Participation in Saving Electric Energy of Bureau of Health Administration, Office of the Permanent Secretary*. Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University. (in Thai)
- Sotanasatian, S. (1990). *Communication with Society*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. (in Thai)
- Taepaibool, T. (2011). *Energy Management*. Maejo-Chumphon University Knowledge Management Project. (in Thai)
- Thai Homestay. (2012). *Homestay Thailand Standard*. Retrieved January 15, 2018. from <http://www.homestaythai.net/Homepages/ReadPage/2?lang=eng> (in Thai)
- Tuntipornwanichkul, S. (2011). *Livelihood Changes by Tourism Development in Tambon Amphawa; Changwat Samut Songkhram*. Proceedings of 49th Kasetsart University Annual Conference. (in Thai)
- Udompompibull, J., and Tongsovit, S. (2015). A Comparative Study of Energy Literacy of Secondary School Students: Case studies of 3 Amphoe in Lopburi Province. *Journal of Energy Research* 2(12), 20-35. (in Thai)
- Wongmonta, S. (1999). *Analysis of Consumer Behavior*. Bangkok: Diamond in Business World. (in Thai)
- Yamane T. Statistic. (1973). *An Introductory Analysis*. New York: Athenaeum.